

GOMBOCZ ZOLTÁN

1877. június 18-án született Sopronban Gombocz Zoltán nyelvész, egyetemi tanár, az MTA levelező és rendes tagja.

Középiskolai tanulmányait a soproni Evangélikus Líceumban végezte, kiemelkedő eredménnyel. A Magyar Társaság aranydíjait nyerte el görög és angol műfordításaival (az Iliász első száz sora, valamint Byron Childe Harold-ja). Éveken át a Magyar Társaság főjegyzőjeként tevékenykedett, sőt első számú diáktisztviselője volt. Egyetemi tanulmányait 1895-től az Eötvös Kollégium tagjaként a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte, magyar-francia szakos hallgatóként. Már egyetemi éve alatt számos tanulmánya, ismertetése, népszerűsítő cikke jelent meg. 1899-ben szerezte meg diplomáját és 1900-ban avatták doktorrá, majd ettől az évtől francia nyelvet oktatott az Eötvös Kollégiumban. Német-, francia-, finn és svédországi tanulmányútjainak köszönhetően, 1906-ban általános fonetikából magántanári képesítést szerzett Budapesten. 1914-től a kolozsvári egyetemen az urál-altáji összehasonlító nyelvészet, majd 1921-től a Pázmány Péter Tudományegyetemen a magyar nyelvészet tanára volt. Tanítványait a munka szeretetére és tudósi alázatra nevelte. 1927-től az Eötvös Kollégium igazgatója volt, 1933-tól a Magyar Tudományos Akadémia I. Osztályának elnöki posztját töltötte be. 1927-28-ban vendégtanárként működött a berlini egyetemen. Melich Jánossal együtt szerkesztette a Magyar etymologiai szótárt, majd 1921-ben főszerkesztője volt a Nyelvtudományi Közleményeknek és a Magyar Nyelv-nek.

Munkássága kiterjedt a magyar nyelvtudomány egész területére, maradandót alkotott abban, amibe belekezdett. Kutatásainak fő területei az etimológia, fonetika, jelentéstan, általános nyelvészet, turkológia, finnugrisztika, nyelvtörténet és őstörténet. 1905-ben jelent meg Az altáji nyelvek hangtörténetéhez c. munkája a Nyelvtudományi Közleményekben. Ez volt

Magyarországon az első nagy dolgozat, mely egy új korszakot nyitott, az altáji nyelvhasználat korát.

Budapesten hunyt el 1935. május 1-én. 1938-1940-ben jelent meg műveinek összefoglaló kötete. A soproni Evangélikus Líceum négy és negyedszázados évfordulóján, az MTA Gombocz-emléktáblát ajándékozott Sopronnak, melyet Kutas László alkotott és a Líceumban tekinthető meg.

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2000. Sopron: Quint, 1999. p. 116.

Internet:

Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtárának weboldala. Hozzáférés módja: <http://www.bibl.u-szeged.hu/~clio/html/ligeti/gombocz.htm> Letöltés ideje: 2017. május 19.